

Enkelt budskap till komplicerad mottagare?

MISSION – ÄR ETT KÄRNÄMNE, skriver Erik J. Andersson från Peru (s. 5). Det är en förpliktelse. Vi kan inte välja bort den. Vi måste förhålla oss till den. Vad är det som skall spridas? Vad är evangeliet? Det finns en kärna i evangeliet och det är – om vi skall tro Paulus – ”Jesus Kristus och honom som korsfäst” (1 Kor. 2:2). Det kan kallas det enkla evangeliet. Det låter kort och gott. Varför skulle vi komplicera det?

Ja, det kan nog finnas goda skäl för det. Vi kan börja med Jesus. Vem är det egentligen? Det är en jude som levde för länge sedan i de östra trakterna av Medelhavets länder – för ungefär två tusen år sedan. Det är en historisk person. Det var inte så svårt.

Men Kristus då? Det är lite svårare. Kristus är grekiska för Messias, ”den smorde”. Vad betyder det? Möjligen kan man förankra förståelsen av Messias i den tidens Messiasförväntningar. Det skulle bli en sorts historisk-sociologisk undersökning av vissa förväntningar som förekom bland judar på Jesu tid. Det skulle kunna vara värdefullt – men otillräckligt. För att återknyta till Paulus är det för att få ett riktigt svar nödvändigt att studera Skrifterna, dvs Gamla testamentet. Paulus gjorde gällande att dessa skrifters utsagor om Messias stämmer in på Jesus. Det är nämligen så att Jesus är den Messias som Gamla testamentet talar om. Det är i de samlade Skrifterna som bilden av Messias framträder. Det är därför Jesus kallas Messias – eller Kristus.

Men vi behöver också Paulus och de andra

apostlarnas undervisning om Jesus som Messias. Den finner vi i Nya testamentets skrifter, som har samma upphöjda gudomliga status och ursprung som de Skrifter som förelåg på Jesu tid.

Korsfäst då? Vilken betydelse har det? Vem vill tala om en korsfäst? Låter det inte närmast barbariskt eller i vart fall lite underligt – ja, rent av rubbat? Paulus är själv inne på den linjen. Han talar om en korsfäst Kristus som idioti – eller som det brukar översättas – dårskap. (Se exempelvis 1 Kor. 1:18.) För att man skall förstå att det inte är så dumt (med en korsfäst Kristus), behöver en hel del förklaras. Det rör sådant som Guds ursprungliga tanke med sin skapade värld, hur den i ett tidigt skede och ett oförsvarligt uppror förstördes. Det handlar om hur Gud distanserade sig från sin skapelse och hur dess krona, människan, i viss utsträckning lämnades åt sitt eget öde. Å ena sidan har Guds ogillande och vrede sedan dess starkt präglat människans historia och värld (Rom. 1:18–32). Å den andra sidan har Gud inte helt förskjutit sin värld. Han har – som Gamla testamentet omvittnar – följt en släkt med upprepade löften om hjälp, räddning och hopp för människan. Dessa löften har gällt en människoson, en människa lik flera av Gamla testamentets centralgestalter som Mose och David. Samtidigt är det tydligt att det är en räddning som kommer från Gud. Det är Guds Messias det är tal om, Guds räddning. Det är Gud och inte människor som helt suveränt disponerar

över lösningen i tid och rum. Det är ett budskap om människans otillräcklighet och Guds självtillräcklighet vad gäller frågan om världens frälsning och återförande till Skaparen.

Häri ligger också nyckeln till uppskattningen av den korsfäste Kristus. Det är inget för den självtillräcklige, men blinde – ingenting annat än dårskap. Men för den behövande och sökande, den fattige och svage – som Paulus – kan Kristus bli allt (Fil. 1:21).

Var det enkelt? Möjligen för den redan invigde – men knappast helt okomplicerat i sig. Ändå har inte mycket nämnts om synd och nåd. För den oinitierade finns alltid mycket som behöver förklaras – om hon skall tas på allvar med de frågor och uppfattningar som är hennes. Inte vill vi väl förneka det bara för att kunna hålla fast vid vår egen favoritföreställning om "det enkla evangeliet"? Tog inte Jesus sina åhörare på allvar? Har vi då rätt att göra annorlunda? Det tror jag inte.

För den som inte tror på Gud måste förklaras att Gud finns. För den som tror på (onda) andar måste förklaras att Gud är deras Skapare och Herre i Jesus Kristus och därför starkare än andarna. För den som inte tror att människan är mer än det som kan registreras av de fem sinnen måste förklaras att tillvaron verkligen rymmer mer än det som ligger inom sinnevärlden. För den som inte tror att det finns rättvisa i världen måste förklaras att Gud är rättvis och han har utsett en som skall döma världen. Det har han också bekräftat genom att låta honom

uppstå från de döda (Apg. 17:31, dock ej SFB eller normalupplagan). För den som inte kan se någon mening med sitt liv måste förklaras att det är alldeles just så – om Gud inte finns. Om däremot Bibelns Gud faktiskt existerar, har livet mening för alla – oberoende av tro. Gud har en bestämd avsikt med människolivet på jorden. Meningen med livet är således given och inte förhandlingsbar. Gud har avgjort saken den gången han med viss avsikt skapade världen och människan.

För buddhisten måste förklaras att svaret på världens lidande inte ligger i ett eget avskiljande från världen eller sitter i ett godmodigt leende hos den som "insett" enhetens verklighet i mångfaldens chimär. Svaret för människan ligger i stället i att varje dag troget göra sin del av hängivet arbete och delaktigt förvalterskap i tron och väntan på Guds svar i Kristus – både i nuet och vid skapelsens fulländning. För den som inte tror att det finns verkligt gott och ont måste förklaras att Guds väsen och egenskaper i moraliska frågor är den slutliga normen och måttstocken i universum. För den som tror att människan i grund och botten är god måste förklaras att det onda i världen inte sitter i strukturer eller har sin grund i elaka barndomsupplevelser. I stället har det kärlekslösa ordet, den onda tanken eller handlingen en djup och varaktig hemvist och förankring i det egna hjärtat. "Bedrägligare än allt annat är hjärtat, det är obotligt sjukt" (Jer. 17:9).

Överallt där människor lever finns tankar

För den oinitierade finns alltid mycket som behöver förklaras – om hon skall tas på allvar med de frågor och uppfattningar som är hennes.

*Vi behöver
veta något om
evangeliet...
om världen ...
och om
dynamiken
i förhållandet
dem emellan.*

om Gud, människan och världen. Kunskapen om sådana tankar har ett värde i sig. Varför? Inte det minsta uttalade ord – eller ens en endaste tänkt tanke – undandrar sig Guds uppmärksamhet eller kunskap. Allt är väl känt av honom. Inte heller finns en mänsklig tanke som är ointressant eller likgiltig för honom. Därför behöver vi inte skämmas för vår vetgirighet eller lägga band på vår nyfikenhet på världen. Å andra sidan har vi en skyldighet att också relatera den kunskapen till Kristus och hans Ord. Paulus är angelägen om att varje tanke skall underordnas Kristus (2 Kor. 10:5). Det är viktigt för den kristne. Det är kanske än mer viktigt för dem som delar evangeliet.

Det får bli den röda tråden i detta nummer av *Begrunda*, som denna gång klätts i nya gröna kläder. Det passar väl till vårens ankomst. (Den som kan läsa *Begrundas* faktaruta får gissa vems förtjänst det är.)

Det är den växelverkan och spänning, i vilken vi lever med evangeliet i världen – och till världen. Vi behöver veta något om evangeliet. Vi behöver veta något om världen. Och vi behöver veta något om förhållandet dem emellan och om dynamiken i det förhållandet.

Vi behöver veta något om barnen för att kunna tala evangeliet till dem (s. 33). Vi kan behöva vara orienterade om vad som undervisas i teologi på universiteten för att kunna kommunicera med dem som fått sin skolning där och hur vi kan förhålla oss till det (s. 12). Vi behöver reflektera över andra förändringar i tiden som synen på auktoritet och ledarskap (s. 22). Vi behöver känna till något om den nutida synen på kärlek och hur den förhåller sig till den bibliska versionen (s. 27). Det är något av det som finns med i detta nummer av *Begrunda*. Vi avslutar med något från Luthers penna. Det är länge sedan han brann för Kristus. Men glöden i hans passion har inte falnat så, att den inte längre kan uppfattas av en nutida läsare.

Det kanske inte allt är så enkelt. Jag är benägen att påstå att livet egentligen är mer komplicerat än enkelt. Kanske kan detsamma sägas om evangeliet – eller i vart fall om de människor för vilka evangeliet är ämnat?

Peter Henrysson
Redaktör